

G.M. de Vries

Van Oven wil u een vraag stellen, dat recht heeft hij. Dit kunt u niet ontkennen. Ik liet u alleen even uw gang gaan, omdat ik dacht dat u iets anders wilde zeggen.

De heer **Van Middelkoop** (RPF/GPV): Ik wil in debat met de heer Van Oven.

De **voorzitter**: U mag zometeen zijn vraag beantwoorden.

De heer **Van Oven** (PvdA): Blijkbaar wil de heer Van Middelkoop mijn vraag voor zijn. De vraag die ik hem wilde stellen, is de volgende. Is voor het GPV, gelet op zijn interpretatie van het recht op zelfbeschikking, nu zonder meer de conclusie dat voor Sint Maarten de status aparte moet volgen?

De **voorzitter**: De heer Van Middelkoop! Als hij tenminste het woord wenst.

De heer **Van Middelkoop** (RPF/GPV): Als ik de vraag maar begreep, voorzitter! Dat voor Sint Maarten de status aparte moet volgen? Ik weet niet of de heer Van Oven goed naar mij heeft geluisterd. Ik heb wel een vraag gesteld, maar daarin lag ook een eigen standpunt besloten. Ik vind het constante beroep op het zelfbeschikkingsrecht in zijn meest vergaande vorm niet passen en ook niet juridisch en volkenrechtelijke aan de orde. Wat dat betreft ben ik de staatssecretaris erkentelijk voor wat hij zei. Daaruit vloeit toch ook wel enigszins voort, dat onze fractie op dit moment zich in het geheel niet verplicht voelt gevolg te geven aan de politieke wilsuiting van de burgers van Sint Maarten. Dat verwacht ik ook niet van de PvdA-fractie. Zo gaan wij in het Koninkrijk niet met elkaar om. Als de een wat wil, hoeft de ander dat niet automatisch uit te voeren.

De heer **Van Oven** (PvdA): Dat is een heel duidelijk antwoord. Dank u wel.

Vragen van het lid Harrewijn aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over **het misbruik van de Ziektewet door veel bedrijven**.

□

De heer **Harrewijn** (GroenLinks): Voorzitter! Voor het weekeinde werden wij opgeschrikt door een bericht in verschillende kranten en op de teletekst waaruit zou blijken dat een onderzoek van Ernst & Young had aangetoond dat nogal wat bedrijven ten onrechte geld claimen bij verzekeraars in het kader van de ziektekostenverzekering die zij voor het eerste ziektejaar hebben afgesloten. Er zou zelfs bij 12% van de doorzochte dossiers op de een of andere manier iets mis zijn.

Nu gaat het hierbij uiteraard primair om een zaak tussen werkgevers en verzekeraars. Dit is dus een particuliere aangelegenheid. Om verschillende redenen staat de politiek hier echter niet buiten. Allereerst niet omdat het Verbond van verzekeraars heeft aangegeven dat dit weer laat zien dat de verzekeraars onvoldoende in contact staan met de verzekerde werknemer. De afstand is te groot, zeggen ze. Ze hebben al eerder aangegeven dat ze een grotere rol willen bij de controle en het contact met de verzekerde. Vindt de staatssecretaris dit ook? Mijn fractie vindt dat je hierbij ontzettend moet oppassen. Controle op ziekte is iets voor artsen en niet voor partijen die een financieel belang bij het herstel hebben.

Verder vinden wij deze suggestie helemaal ongehoord, omdat niet de werknemer iets doet, maar de werkgever. Hij fraudeert. De werkgever geeft foute informatie door. Waarom zou je dan achter de werknemer aan gaan lopen? Graag hoor ik de mening van de staatssecretaris over het idee van het Verbond van verzekeraars om de verantwoordelijkheidsverdeling te veranderen.

Verder wijs ik erop dat het verschijnsel van misbruik van de ziektekostenverzekering met name voorkomt bij het midden- en kleinbedrijf. Dat is niet verbazingwekkend. Bij het midden- en kleinbedrijf krijgt de kwestie van het eerste ziektejaar namelijk een slepend karakter. Ik herinner eraan dat kleine werkgevers bijna failliet gingen als

een werknemer ziek werd. Zij gingen zich daarvoor verzekeren, maar toen ging de premie weer fors omhoog. Zij hebben vervolgens weer geprobeerd mensen met ziekterisico's aan de poort te weren. Dat was aanleiding voor wetgeving voor medische keuringen. Dan wordt gedacht aan screening bij sollicitatiegesprekken. Steeds probeerde men zich in te dekken. Nu zich dit misbruik voordoet, ga je je langzamerhand afvragen of dat eerste ziektejaar voor de kleine bedrijven wel te dragen is. Kunnen die bedrijven wel een heel jaar daarvoor zelf de verantwoordelijkheid nemen? Wil de staatssecretaris een keer met het midden- en kleinbedrijf gaan praten om na te gaan of er toch geen andere oplossingen zijn? Stelselmatig blijkt namelijk dat de negatieve neveneffecten worden onderschat en dat de positieve doelen die hier werden beoogd worden overschat. Nogmaals, ik heb het hier over het midden- en met name het kleinbedrijf.

□

Staatssecretaris **Hoogervorst**: Voorzitter! Het is inderdaad waar, dat het bureau Ernst & Young in opdracht van verzekeraars een onderzoek heeft gedaan. Dat onderzoek richtte zich echter op verdachte verzekeringsdossiers van werkgevers. De uitkomst van het onderzoek dat aan ongeveer 12% van de gevallen een luchtje zat, is dus niet representatief. Het onderzoek richtte zich namelijk al op verdachte dossiers. Uit de uitkomsten van dat onderzoek kunnen dus geen algemene conclusies worden getrokken. Verder is het zo dat ook onder de oude Ziektewet werkgeversfraude plaatsvond. De mogelijkheden van controle op fraude in het publieke domein waren ook beperkt. Het kwam regelmatig voor dat werkgevers de Ziektewet misbruikten, als het werk een keertje op was en de werknemers een tijdje ergens ondergebracht moesten worden. Wat dat betreft, is er op zichzelf dus niet veel nieuws onder de zon.

Het is inderdaad zo dat de verhouding tussen verzekeraar en werkgever een private is. De werkgever is niet verplicht om zich te verzekeren voor het risico van loondoorbetaling bij ziekte. Als de

Hoogervorst

verzekeraar fraude constateert, kan hij de premie verhogen dan wel de desbetreffende werkgever royeren. De verzekeraar kan daarnaast ook nog de volgende maatregelen nemen. Hij kan in het verzekeringscontract met de werkgever voorwaarden opnemen, inzicht eisen in de rapportages van de Arbo-dienst aan de werkgever en eisen dat de Arbo-dienst de ziekmeldingen controleert. Het laatste behoeft overigens helemaal niet diep en zelfs niet ondiep in te grijpen in de privacy van de werknemer. De Bond van verzekeraars heeft onlangs met de Arbo-diensten besproken hoe een en ander geregeld kan worden. De Registratiekamer heeft dit goed bevonden. Voorts kan de verzekeraar overgaan tot een centrale registratie van ziekteverzuimpolissen en ongevallenpolissen om te voorkomen dat werkgevers twee keer dezelfde verzekering afsluiten en voor hetzelfde risico twee keer geld innen.

Ik geloof niet dat dit een teken is dat het MKB onder de privatisering van de Ziektewet zucht. Volgens mij is hier om te beginnen sprake van frauduleuze werkgevers die de randen van de mogelijkheden opzoeken. Daarnaast is het ziekteverzuim in de kleine bedrijven van het MKB drie keer zo laag als in grote bedrijven. In het oude collectieve stelsel subsidieerde het MKB het ziekteverzuim in de grote bedrijven via de collectieve omslag, maar nu betaalt het precies de prijs die hoort bij het lage verzuim dat zich in het MKB afspeelt. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de privatisering van de Ziektewet per saldo een zegen is geweest voor het MKB. Ik ben het wel met de heer Harrewijn eens dat dit niet altijd zo wordt ervaren.

De heer **Harrewijn** (GroenLinks): Voorzitter! Op het laatste wil ik even doorgaan. Uit de geluiden die ik uit het MKB opvang, maak ik op dat het MKB vindt dat het nog steeds mee betaalt voor de grote bedrijven en dat het lage ziekteverzuim in het MKB absoluut onvoldoende in de premies tot uitdrukking komt. De premies zijn de afgelopen jaren fors gestegen, omdat de verzekeraars de schade eerst te laag hadden ingeschat. Ik wil het niet goedpraten, maar het is niet voor niets dat dit nu in het MKB gebeurt. Het MKB vindt de last van de Ziektewet en de premie onevenredig hoog ten

opzichte van de totale omzet van de bedrijven. Erkent de staatssecretaris dat juist het MKB zich verzet tegen het private eerste ziektejaar?

Staatssecretaris **Hoogervorst**: Voorzitter! Ik heb de Kamer eerder een notitie doen toekomen waarin berekend werd dat de totale kosten voor het MKB, het bedrijfsleven als geheel, nu lager zijn dan onder het oude collectieve stelsel. Ik geef toe dat de premies de afgelopen jaren verhoogd zijn, omdat de verzekeraars de schade in eerste instantie veel te laag hadden ingeschat. Ik ben er wel van overtuigd dat dit ook weer tot gedragseffecten en uiteindelijk tot kostendaling zal leiden. Verder zeg ik ook in de richting van het MKB dat het natuurlijk helemaal niet nodig is dat bedrijven alle risico's afdekken. Het feitelijke verzuim in het MKB is erg laag. Als ik een klein bedrijf zou hebben, zou ik mij waarschijnlijk wel bijverzekeren voor buitensporige risico's, maar niet voor het kortdurend ziekteverzuim. Als je dat doet, kom je heel aardig uit de kosten.

De heer **Harrewijn** (GroenLinks): In kleine bedrijven met tien tot twintig personeelsleden is de klacht vooral dat zij die last moeilijk kunnen dragen. Sommige bedrijven hebben het met een eigen risico geprobeerd. Als er dan echter iemand gedurende een jaar ziek is, val je bijna om. Je zou verwachten dat de premies voor die bedrijven stukken lager zijn, maar dat is niet zo. Ze betalen toch nog een redelijk forse premie voor hun verzekering.

Staatssecretaris **Hoogervorst**: Voorzitter! Mij bereiken in ieder geval zeer weinig signalen van MKB'ers dat de privatisering van de Ziektewet hen heel zwaar treft. Ik krijg natuurlijk wel eens een brief, maar over het geheel genomen valt het reuze mee. Als wij het over dit probleem hebben, dan praten wij natuurlijk over pure fraude. Ik ben ervan overtuigd dat die fraude niet is geboren uit nood, maar uit verlokking, uit het feit dat verzekeraars tot nu toe veel te laks zijn omgesprongen met hun contracten met desbetreffende bedrijven. Dan moet je niet vreemd staan te kijken dat er bedrijven zijn die het idee krijgen: dit is wel heel erg mooi. Neem het voorbeeld van bedrijven die met drie of vier verschillende verzekeraars contracten hebben afgesloten om

één ziektegeval meerdere malen vergoed te krijgen. Dat is niet een noodsprong van een MKB'er, maar pure fraude. Daarom ben ik er niet erg van onder de indruk.

De heer **Harrewijn** (GroenLinks): Met dat laatste ben ik het helemaal eens, maar als het gaat om andere gevallen, weet ik niet of u wel zo stellig kan zijn. Ik zou het zeer op prijs stellen als er met het MKB een regulier overleg wordt gevoerd en dat u nagaat welke elementen, zoals de schaalgrootte van het bedrijf en het risico, een rol spelen.

De heer **De Wit** (SP): Als wij kijken naar alle effecten die tot nu toe bekend zijn van de privatisering van de Ziektewet – het ziekteverzuim dat stijgt boven het niveau van voor de privatisering, het gebrek aan preventieve maatregelen van de kant van werkgevers, de werknemers die te krijgen met selectie en ontslag en nu de fraude die door werkgevers wordt gepleegd vanwege de relatie met de premie voor de Ziektewet – wat moet er dan nog meer gebeuren voordat de staatssecretaris tot de conclusie komt dat de privatisering van de Ziektewet niet werkt en dat wij beter de oude Ziektewet kunnen herstellen?

Staatssecretaris **Hoogervorst**: Als ik kijk naar het stijgende ziekteverzuim, dan zie ik dat niet als een gevolg van de privatisering van de Ziektewet, maar als een gevolg van de kolkende en kokende arbeidsmarkt. Daar bestaat een rechtstreekse relatie mee. Als ik verder kijk naar de ontluikende reïntegratiemarkt, dan ben ik er ook van overtuigd dat als wij geen privatisering van de Ziektewet hadden gehad en geen Pemba en dus geen prikkels bij werkgevers om meer te doen aan reïntegratie, die hele ontluikende reïntegratiemarkt er nooit was geweest.